

Білоцерківський національний аграрний університет

Соціально-гуманітарний факультет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Всеукраїнського круглого столу на тему:

**«ОКРЕМІ АСПЕКТИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ
ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ»**

05 листопада 2024 року

(електронне видання)

м. Біла Церква - 2024

ЗМІСТ

Ковальчук І.В. РОЛЬ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ У ЗАПОБІГАННІ КОРУПЦІЙНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД.....	5
Сімакова С.І. КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ. ПРИВАТНИЙ ІНТЕРЕС, ТА МЕТОДИ ЇХ ПОДОЛАННЯ	7
Бровко Н.І. ГАРАНТІЇ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ В УКРАЇНІ ЯК УМОВА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЙНИМ ПРОЯВАМ.....	9
Андрущенко М.К. ПОНЯТТЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА УЧАСТЬ ГРОМАДЯН У ЗАПОБІГАННІ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ.....	12
Малишко І.В. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ	14
Аргат Я.П. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА РОЗКРАДАННЯ КОШТІВ ФІНАНСОВИМИ УСТАНОВАМИ	17
Тимощук О.Г. НОТАРІАЛЬНА ТАЄМНИЦЯ, ЯК МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ВІД КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ	19
Звонарьов О.Ю. ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КОРУПЦІЙНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	22
Клочко В.М. ДЕМОКРАТИЧНІ ТА АВТОРИТАРНІ ШЛЯХИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ	24
Самойлович А.А. ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ.....	26
Терещук М.М. ВПЛИВ МІЖНАРОДНИХ АНТИКОРУПЦІЙНИХ СТАНДАРТІВ НА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВУ ПОЛІТИКУ УКРАЇНИ	29
Макарчук В.В. МІЖНАРОДНІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ	32
Обіюх Н.М. ПРАВОВІ ПИТАННЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ЕКОЛОГІЧНІЙ СФЕРІ.....	34

дозволяє не лише зберегти довіру суспільства, але й забезпечити ефективне використання ресурсів для захисту країни.

Список використаних джерел

1. Шило С.М. Особливості застосування законодавства щодо запобігання корупції в умовах воєнного стану / С.М. Шило // Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. - Серія ПРАВО. Випуск 74: частина 2. – С. 86-93.
2. Шопіна І.М. Особливості запобігання корупції та підвищення доброчесності у період правового режиму воєнного стану / І.М. Шопіна // Юридичний науковий електронний журнал. - № 10. – 2023. С. 458-461.

УДК 342

ТЕРЕЩУК М.М., к.ю.н., старший викладач

*Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна*

ВПЛИВ МІЖНАРОДНИХ АНТИКОРУПЦІЙНИХ СТАНДАРТІВ НА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВУ ПОЛІТИКУ УКРАЇНИ

У тезах проаналізовано вплив міжнародних антикорупційних стандартів на кримінально-правову політику України. Розглядаються ключові нормативно-правові документи, які визначають вимоги до боротьби з корупцією на глобальному та регіональному рівнях. Акцентовано увагу на проблемах імплементації міжнародних норм та необхідності подальшої інтеграції європейських стандартів у національну правову систему.

Ключові слова : антикорупційна політика, міжнародні стандарти, кримінальне право, Україна, Конвенція ООН проти корупції, адаптація законодавства.

Антикорупційна політика є одним із ключових напрямів сучасного реформування кримінально-правової системи України. Поширення міжнародних стандартів та норм, спрямованих на боротьбу з корупцією, значно вплинуло на адаптацію вітчизняного законодавства до вимог світового співтовариства. Особливу роль у цьому процесі відіграють документи, розроблені ООН, Радою Європи та ЄС, зокрема Конвенція ООН проти корупції, Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією Ради Європи та відповідні директиви Європейського Союзу. У статті аналізується взаємодія міжнародних стандартів із кримінально-правовою політикою України, визначаються основні виклики та перспективи в контексті інтеграції європейських підходів.

Міжнародні антикорупційні стандарти відіграють важливу роль у формуванні кримінально-правової політики України, забезпечуючи її відповідність сучасним викликам глобалізації та інтеграції в європейський

правовий простір. Основними документами, які визначають антикорупційну політику на міжнародному рівні, є Конвенція ООН проти корупції [1] та Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією Ради Європи [2]. Конвенція ООН стала основою для розробки системних заходів у запобіганні корупції, криміналізації відповідних діянь та міжнародного співробітництва. У свою чергу, документи Ради Європи зобов'язують держави-учасниці криміналізувати хабарництво, незаконне збагачення та інші корупційні прояви, що стимулює адаптацію національного законодавства до європейських стандартів.

Україна, прагнучи до інтеграції в європейський простір, активно впроваджує міжнародні антикорупційні стандарти. Зокрема, ратифікація Конвенції ООН у 2011 році сприяла ухваленню таких законодавчих актів, як Закон України "Про запобігання корупції" [3], а також створенню спеціалізованих органів – НАБУ та НАЗК.

За оцінками дослідників, таких як Дж. Джонсон, впровадження антикорупційної інфраструктури є важливим досягненням, проте її ефективність залишається обмеженою через такі чинники, як недостатня незалежність судової системи та вплив олігархічних груп [4].

Імплементація міжнародних антикорупційних стандартів в Україні стикається з численними викликами, які впливають на ефективність реформ та досягнення заявлених цілей.

Однією з ключових проблем є недостатній рівень інституційної спроможності антикорупційних органів, таких як НАБУ та НАЗК. Незважаючи на їх створення в рамках виконання міжнародних зобов'язань, ці установи часто стикаються із системними перешкодами, включаючи брак фінансування, кадрові труднощі та політичний тиск.

Л.Холмс зазначає, що незалежність антикорупційних органів залишається обмеженою через недостатнє правове та політичне забезпечення, що унеможливорює їхню повну ефективність [5].

Ще одним суттєвим викликом є низький рівень суспільної довіри до судової системи. Корупція у судах, затягування розгляду справ та відсутність справедливих рішень створюють у громадян враження безкарності злочинців.

За даними А. Шевченка, значна частина корупційних справ, які передаються до суду, закінчуються мінімальними покараннями або взагалі не доходять до вироку, що підриває довіру до реформ [6].

Також виклики виникають у сфері міжнародного співробітництва, особливо в частині повернення незаконно виведених активів.

Процес повернення активів є складним і вимагає ефективної координації між країнами, що часто ускладнюється через юридичні розбіжності, політичні інтереси та недостатній обмін інформацією. Відомо, що Україні вдалося повернути лише незначну частину активів, виведених корумпованими чиновниками, що демонструє недостатню ефективність існуючих механізмів.

Крім того, важливою перешкодою є відсутність комплексного підходу до запобігання корупції. У той час як на законодавчому рівні Україна адаптувала ключові міжнародні вимоги, практичне їх виконання залишається проблемним через розрив між формальними нормами та їх застосуванням.

Слід наголосити, що без усунення структурних причин корупції, таких як низький рівень заробітної плати у державному секторі, слабкий контроль за фінансовими потоками та недостатня прозорість державних закупівель, будь-які реформи матимуть лише поверхневий характер.

Ці виклики вимагають системного підходу та довготривалих зусиль. Потрібно забезпечити незалежність судової та антикорупційної систем, активізувати міжнародне співробітництво та підвищити рівень прозорості державного управління. Лише за таких умов міжнародні антикорупційні стандарти зможуть повною мірою інтегруватися в українське законодавство та практику.

Таким чином, міжнародні антикорупційні стандарти стали важливим каталізатором реформ у сфері кримінально-правової політики України. Хоча їхній вплив є позитивним, подальша реалізація цих стандартів потребує системного підходу та вирішення наявних внутрішніх проблем.

Список використаних джерел

1. Конвенція ООН проти корупції. Організація Об'єднаних Націй, 2003. URL: https://www.unodc.org/unodc/en/corruption/tools_and_publications/UN-convention-against-corruption.html (дата звернення: 10.12.2024).
2. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією. Рада Європи, 1999. URL: <https://rm.coe.int/168007f3f5> (дата звернення: 10.12.2024).
3. Закон України "Про запобігання корупції" від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49. Ст. 2056. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 10.12.2024).
4. Johnson, J. Corruption in Post-Soviet States: Patterns and Challenges. *Journal of Anti-Corruption Studies*. 2017. № 2(3). С. 45–67.
5. Holmes, L. *Combating Corruption in Transitional Economies*. Cambridge: Cambridge University Press, 2020. 284 с.
6. Шевченко А. Судова реформа та антикорупційна політика в Україні: проблеми та перспективи. *Український юридичний журнал*. 2019. № 5. С. 12–19.